

آینده خودروسازی دنیا در اختیار غول‌های R&D

صفحه ۸

۵ سال پس از خروج ترامپ از برجام وزیر خارجه سابق ایران همچنان مثل دوران دولت روحانی حرف می‌زند

دنیای موازی آقای ظریف

روزنامه خبری، تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران
صدای نخبگان، نگاه جوانان

۱۶ صفحه
۵۰۰۰ تومان

فصل جدید رادیو مضمون:
روایت سال‌ها جنگ

شماره مسلسل ۴۶۲۰
پنجمین شماره ۱۸ خرداد ۱۴۰۲
۱۹۰۰ نسخه ۱۴۴۴
۲۰۲۳ ژوئن ۲۰۲۳
شماره ۳۸۸۷

صفحه ۲

June 2023 | vol. 45 | No. 282 | 16 Pages

مصلحت جرم نیست

فیلم سینمایی «مصلحت» خوانشی جدید از چالش عدالت خواهی درون ساختار سیاسی است که با برخی آثار بن‌بست‌ساز قبلی تفاوت دارد

۱۳ و ۱۲

گرم شدن احتمالی روابط سیاسی ایران و مصر چه تاثیری بر تورسم خواهد داشت؟

حزب جمهوریخواه در انتخابات ۲۰۲۴ با چه آرایشی ورود خواهد کرد؟

گزارش «فره‌یختگان» از میزان رشد مقالات و پنتنت‌های ثبت‌شده در حوزه فناوری نانو

گردشگری از نیل تا زاینده رود

تراپیسیم بدون تراپ

ترمز نانو در جهان کشیده شد؟

یادداشت

در مرز ساده‌اندیشی

سیدجواد نقوی
خبرنگار گروه اندیشه

چند روز قبل محمدجواد ظریف در پستی با واژه کنشگر مرزی قصد داشت بگوید ما باید با عقلانیت، بین آنچه داریم و آرزوهای ما در سر داریم، بالانسی برقرار کنیم و سه‌شنبه شب هم در گفت‌وگو مفصل خود سعی داشت همان منطق را به نوعی اسطوره‌سازی کرده و حتی خود را فدایی ملت معرفی کند و ناآشنا پیش رفت که مدعی شد در دوره حضور ترامپ او قصد مذاکره داشته است و به داخل قول داده است که اگر نتیجه نگر فیم بنده را امحاکمه کنید! فارغ از آنکه این جمله نوعی سفیدشویی ترامپ است و بسیار رمانتیک است اما کل ایده استاد ظریف را می‌شود این گونه بیان کرد: ایشان معتقد است که با اعتدال و دوری از تندروی می‌شود کشور را نجات داد و ظاهراً دوباره به همان ایده دوره مدیریت جناب روحانی بازگشته‌اند و با این جملات قهرمانانه سعی دارند نشان دهند راه کنشگر مرزی فعلی جلوگیری از تندروی و روی آوردن به عقلانیت و اعتدال است برای نجات کشور و مردم!

اما اصل بحث کنشگر مرزی چیست و ظریف چرا اینقدر ساده‌اندیشانه آن را طرح می‌کرد؟ مقصود فرستخواه که از اساتید علوم اجتماعی کشور است ایده‌ای دارد به همین نام کنشگر مرزی. ابتدا بگویم قصد ندارم ایده او را کاملاً تایید کنم و قطعاً می‌توان ضعف‌های زیادی به این ایده وارد کرد. فعلاً فقط می‌خواهم اصل ایده و ساده‌اندیشی ظریف را کمی به جهت تئوریک با هم مرور کنیم.

ایده دکتر فرستخواه این است که در تاریخ ایران افراد زیادی مثل امیرکبیر و فروغی پدر و رشدی و... حضور داشته‌اند که با دقت خاصی بدون آنکه در جنگ عاملیت و ساختار حذف شوند یعنی یا به مردم توجه کنند یا به حکومت‌ها، توانستند صور خیالی که می‌توان همان تخیل اجتماعی ایرانی دانست را در مقطع خودشان شکل دهند که این تخیل اجتماعی با توجه به عمل سیاسی و اجتماعی آنها در آن دوره باعث شده است ایران از هم پاشیده نشود، یا ایران به‌عنوان فلاتی که وجود دارد حفظ شود. یعنی این متفکران به نوعی مثل یک پدر خانواده از فروپاشی و گسست جلوگیری کردند. به این ترتیب این کنشگران با استفاده از ظرفیتی که در عصر خود داشتند از تاریخ‌ها و وقایع خاص به کنش رسیدند که تمامیت ارضی کشور را حفظ کرد و ایضا تبدیل به جریان‌هایی شد که بتواند ایران قوی و پیشرفته‌تری را نسبت به قبل مطرح کند. یعنی کنشگر مرزی، هم توانسته حکومت عصر خود را مترقی کند و هم مردم و جامعه خود را با افکار مترقی پرورش دهد که برآیند کنش آنها به کمیت و کیفیت ایران کمک کرده است.

اما این ایده متاسفانه اصلاً با ذهنیت و گفته‌های ظریف یکی نیست؛ چرا که این ایده اصلاً به معنی اعتدالی نیست که بین آرزوهای ما و آرزوهای برقرار کنیم و مثلاً قرار داد که کمینجای رایگ حرکت مثبت تلقی کنیم! یعنی ایده کنشگران مرزی نمی‌گوید شما آرزوهای خود را نپاشید یا قصد اداری بین حنیف‌زاده‌ها امیرکبیر یا یعنی با فروغی را در دل تاریخ ندارد، بلکه نوعی کنش را به مثابه جامعه‌شناختی طرح‌ریزی می‌کند که هرچند از نظریات جامعه‌شناسی استفاده کرده اما صرف تطبیق نظریه با واقعیت نبوده است. بلکه سعی کرده نظریه را نسبت به امر واقع که آن هم فلات ایران و ایرانیان بوده فهم کند. یا ایران را مساله کرده است تا نظریه‌ها را هدف غایی خود فرض کند که از برداشت متفاوتی به نام «مایکروهیستوری» یا بهترین بگویم تاریخ خرد می‌آید که شاخه‌ای از مطالعات تاریخ از مکتب آنتال است و اصلاً قصد نداشته است یک کلان ایده خاص و شفاف و مشخص را مطرح کند. آنچه ظریف در حال طرح کردن است به نوعی یک وسط‌گرایی و اعتدال سیاسی و آیدئولوژیک است که به صورت عامه‌پسند هم تاویل خواهد شد. به نوعی ظریف کنشگر مرزی را مقابل آرزوهای ما و آرزوهای خود قرار داده است. در حالی که تک‌تک افرادی که با ایده «تاریخ خرد» مورد مطالعه قرار گرفتند و در ایران هم نقش داشتند، انسان‌هایی آرزوخواه و آرزوآندیش بودند. از فروغی تا امیرکبیر تا رشدی، آرزوهای وسیعی برای ایران داشتند و بخشی از آن را هم اجرایی کردند. به‌طور مثال امیرکبیر

مضمون

رادیو مضمون، کاری از گروه پادکست‌های همیشه در میان و روزنامه فرهیختگان

روایت‌ها

سلسله‌های

جنگ‌ها

فصل جدید رادیو مضمون منتشر شد

@radiomazmoon

